

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 28. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, petek 10. marca 1944

Preis - Cena L 0'80

Ukinitve skupne banovinske trošarine na kavstično sodo za proizvodnjo aluminijevega oksida.

Na osnovi čl. 1. naredbe o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943, št. 4, »Službeni list« št. 273/86 iz 1. 1943, in smatrajoč za potrebno znižati produkcijske stroške domače industrije,

odrejam:

Člen 1. — Tarifni postavki za kavstično sodo v čl. 2. uredbi o banovinskih trošarinah z dne 1. aprila 1937, št. 4130/VII, »Službeni list« št. 220/33 iz 1. 1937, se doda naslednja opomba:

»Kavstična soda za proizvodnjo aluminijevega oksida je oproščena skupne banovinske trošarine.«

Člen 2. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu« šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Ljubljana, dne 4. marca 1944.

Prezident pokrajinske uprave

Div. general Rupnik.

Prijavne tiskovine za popis vina

Dodatno k že objavljeni odredbi »Previdac« o popisu zalog vina, objavljamo, da dobe trgovci-speceristi in delikatne trgovine, ki prodajajo v svojih obratih vino v originalno zaprtih steklenicah, prijavne tiskovine pri Mestnem poglavarstvu v Ljubljani, gospodarski odsek, Beethovnova ulica, ali pa pri Sindikatu gostinskih podjetnikov, Ljubljana, Trgovski dom, Gregorčičeva ulica 27/III, nadstr. Izpolnjene tiskovine morajo oddati najkasneje do 14. t. m., pri uradu, kjer so obrazce prejeli.

Industrija brez poslovnih tajnosti

Oblačilna industrija je morala ponovno oddati svoje delavce za vojno in drugo službo, da so večsini nekateri obrati morali prenehati z delom, kljub temu pa je morala doseči posebno velike proizvodne uspehe. Da bi se ti uspehi zagotovili, je ta gospodarska skupina izbrala nove in tudi za druge industrijske panoge vzorne poti. Prav posebno je pospeševala tehnični napredek v obratih in je imenovala pred enim letom nekatero vzorne obrate kot vodilne obrate, ki naj bi s svojimi izkušnjami poučili druge obrate. Sedaj je storila nov korak, da še poveča že doseženo storilnost obratov. Na njeno pobudo obiskujejo obratovodje in tehniki vodilnih obratov sorodne obrate, da se pouče o načinu proizvodnje v njih in da si izmenjajo svoje izkušnje. Do 1. III. je moral vsak vodilni obrat poročati, koliko in katere vodilne obrate je obiskal. Obiskani obrati naj pokažejo svojim konkurentom, na kateri način so dosegli posebne uspehe v proizvodnji, in po katerih novih proizvodnih in delovnih metodah delajo. Na ta način je praktično poslovna tajnost v oblačilni industriji izločena. To medsebojno izmenjavanje izkušenj se ne omejuje samo na veleobrate, temveč se izkoriščajo tudi dobre izkušnje srednjih in manjših obratov.

Trgovinski register Spremembe in dodatki:

Kranjske deželne elektrarne v Ljubljani. Izbrise se prokurist Senekovič Miroslav.

Rdeča trgovina

Ozadje sovjetske zlate politike

V »Reich« je objavil Gerhard Fürbringer članek, ki bo gotovo zanimal tudi naše bralce in iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti.

Od nekdanje se je razvijala ruska zunanja trgovina tako, da so prišli inozemski trgovci v Rusijo, tam ponudili svoje proizvode in vzeli s seboj, kar bi moglo pri njih doma najti odjem. Rus, čeprav doma strasten trgovec, je le redko odšel v inozemstvo, da bi tam ponudil svoje proizvode. Če je to storil, so bili za tem politični razlogi, kakor n. pr. v drugi polovici prejšnjega stoletja, ko je ruski vpliv prodiral v Mandžurijo, osrednje azijske emirate in v Sinkiang. To pa tudi kaže, da je bila v normalnih razmerah le neznatna potreba po blagovni izmenjavi z drugimi deželami. Velikanska država se razprostira čez vse klimatične pase razen tropičnega, čigar proizvodi se morejo pri znanih nizkih življenjskih zahtevah ruskega prebivalstva brez težave pogrešati. Na drugi strani pa more izkoriščanje naravnih zakladov nuditi skoraj vse, kar potrebuje industrija. Resnična potreba po zunanji trgovini je nastala šele takrat, ko je Rusija zamudila priključek na industrializacijo, ki je prodirala v Evropi iz zapada proti vzhodu in je morala Rusija uvažati najvažnejša proizvodna sredstva zapada, da je mogla imeti oborožitev, ki je bila primerna njeni sili in njenim interesom. Neznatna tvorba kapitala doma pa ni mogla dati zadostnih sredstev za nakup potrebnih proizvodov in zato so se morala najemati posojila, zlasti v Franciji in Angliji. Njih služba je kasneje zahtevala neizprosno izvoz blaga, ker druga sredstva za plačilno izravnavo kakor zlato in koncesijske pristojbine niso zadostala.

Ta struktura liberalistične zunanje trgovine se je z revolucijo iz temelja spremenila. Eden prvih in odločilnih ukrepov sovjetov je bil, da so napravili zunanjo trgovino za neposredno državno ustanovo. Od 1. 1918. je ostalo to načelo v veljavi, dočim je bila ostala gospodarska politika sovjetov zelo gibljiva. Da bi mogli sovjeti doseči svoj cilj, da bi se namreč čisto agrarna država spremenila v mešano agrarno-industrijsko, sta se morala uvoz in izvoz dirigirati po načrtu. Zunanja trgovina pa je postala pomembna tudi kot sredstvo zunanje politike, ker se je oddaja naročil ter nabava blaga in finančnih kreditov vedno izkoriščala tudi politično. S tem v zvezi je treba omeniti tudi komunistično propagando, ki so se je mogle partnerske države le s težavo otresati. Podržavljenje zunanje trgovine je bilo koristno za sovjete tudi zato, ker je moglo učinek za notranjo nivelizacijo potrebno inflacijo od zunanje trgovine popolnoma izključiti.

Najprej je bil najvažnejši uvoz produkcijskih sredstev, ker so hoteli sovjeti zgraditi močno industrijo iz političnih razlogov z vsemi sredstvi in v najhitrejšem tempu. Izvoz pa pri tedanjem stanju gospodarstva ni mogel kriti vsega uvoza. Sovjetska vlada je zato morala na vsak način iskati kredite v inozemstvu, pa čeprav je imela po svetu kot dolžnik le malo ugleda, ker je proglasila vse carske dolgove enostransko kot propadle.

Pravilno pa je računala, da bodo skušale od vojne osiromašene industrijske države na vsak način doseči čim večjo zaposlitev svojih industrij. Zato so jim ravno prav prišla sovjetska naročila. Dalekovidni poslovni ljudje so spoznali, da bo treba za industrializacijo Rusije veliko časa in da si zato sovjeti ne bodo smeli dovoljevati, da bi se odtegovali svojim pogodbenim dolžnostim. Nemčija je bila po medsebojni resignaciji na vse terjatve iz preteklosti, prva država, ki je sklenila z Rusijo pogodbo o velikem blagovnem kreditu na podlagi pelletnega kreditnega roka. Združene države in Anglija so sledile, dočim se ni mogla odločiti k enaki pogodbi Francija, ki ni mogla preboleti 20 milijard zlatih frankov, ki jih je izgubila s posojili caristični Rusiji. Čeprav se ta sovjetska posojilna kupčija ni vedno razvijala brez trenj in z zelo pristrženimi dobički, so se pogodbe vendar večkrat obnavljale.

Sovjetska unija pa se je mogla na podlagi velikih naročil vedno bolj obnašati kot dajoči del in je zato dobivala vedno bolj ugodne pogoje ter je mogla v zadnjih letih pred vojno preložiti težišče pogajanj v Moskvo, dočim so se prej sklepane vse pogodbe le po sovjetskih trgovinskih delegacijah v dobavnih deželah.

Kakor smo že omenili, so sovjeti v inozemstvu nabavljali skoraj izključno samo produkcijska sredstva, najprej za težko industrijo kot podlago za vse druge, nato pa stroje in industrijo orodja. Ker so čutili zaradi velike razprostranosti dežele in velikanskih industrijskih razvojnih možnosti neko sorodstvo do Združenih držav, so sovjeti od njih naročili prve velike naprave, tako veleelektrarne v Dnjepropetrovsku, velike tovarne za traktorje v Harkovu, Čeljabinsku in Stalingradu ter dele avtomobilskih tovarn v Moskvi, Leningradu, Gorkem in Jaroslavem. Nemčija je dobavljala topilnice, plavže, stružnike in kasneje finomehanične izdelke in železniški material. Čim bolj je napredovalo lastno obvladovanje tehnike — in priznati je treba, da se je zelo mnogo storilo za preobrazbo kmetovalca v tehnika — tem bolje se je predelal nabavljeni material, ki se je tudi brezobzirno ponarejal.

Potrebni uvoz pa se ni omejil le na gotove izdelke, ker se je iz carske dobe prevzelo takratnemu industrijskemu razvoju primerno pridobivanje surovin. Odkritje nepogrešljivih rud in osnovnih snovi je zahtevalo mnogo časa, ki pa ne bi smel iti v škodo tempu industrializacije. Zato so se morale rude uvažati v znatnih količinah iz inozemstva.

Strogo upoštevano načelo, da se mora preprečiti vsaka finančna odvisnost od inozemstva, je zahtevalo čim prejšnjo obnovo zunanje trgovine. Ker je morala država nadomestiti veletrgovinskega nakupovalca in izvoznika, je morala ustanoviti velikansko organizacijo, ki je iztisnila od kmeta žito in s tem dosegla tudi to, da je vedno preobljudena vas oddajala z živili bolj preskrbljenim industrijskim krajem presežek ljudi. Pa tudi pri takšnem postopku je na deželi vedno zopet nastala stiska zaradi prehrane. Njene posledice za go-

spodarski razvoj ni mogla sovjetska vlada trajno prezreti in zato je kmalu namesto žita začela izvažati les, ki ga je imela dovolj v skoraj neizčrpnih gozdovih severa in v Sibiriji. Z napredovanjem peletk so mogli sovjeti začeti izvoz razširjati in izvažati tudi razne industrijske izdelke, kakor tekstilno blago, traktorje, tračnice, predmete za gospodinjstvo in celo avtomobile. Turčija je dobila v Sovjetski Rusiji do konca izdelano tekstilno tovarno.

Vse te dobave inozemstvu pa niso nastale zaradi izvoznega presežka, temveč le zaradi plačila nabav. Da bi se dobav čim bolj rešili, so začeli sovjeti spretno izkoriščajoč še povsod vladajočo vero v zlato izvažati zlato. Zlata je pridobivala Rusija tako mnogo, da je bila kmalu na drugem mestu — danes je že na prvem — glede zlate proizvodnje na svetu. Poleg tega niso sovjeti nikdar objavljali številk o višini zlate proizvodnje ali o izvozu, da so mogli vedno vse zlate operacije na mednarodnih borzah dobro prikriti. Zlato pa je bila tudi menda edina kovina, za katero doma ni bilo nikake praktične uporabe. Na ta način so sovjeti dosegli, da so del svojega najbolj dragocenega uvoza plačali z doma skoraj brezvrednim blagom.

Dočim so se naročila in dobave zapadnemu inozemstvu oddajale dostikrat po trenutnih političnih ozirih, je vladal resničen in političen interes, da bi bili izmenjalni odnosi z azijskimi sosedi čim bolj živi, zlasti pa da bi Rusija postala glavni dobavitelj teh dežel. Tu so se mogli sovjetski industrijski izdelki zaradi pomanjkanja drugega blaga uveljaviti in po tem, ko so se ljudje na te izdelke navadili, se je mogla doseči tudi neka gospodarska odvisnost teh dežel od Rusije. Od tu do političnega prodiranja ni bila več dolga pot. Zlasti Zunanja Mongolija, Afganistan, Iran in deloma tudi Turčija in kitajski Sikiang so bili tako zelo vključeni v sovjetsko zunanjo trgovino, da so bili v njej bolj udeleženi ko marsikatera evropska veselila. Njih protidobave živalskih in kmetijskih proizvodov ter surovin pa so razbremenile centralno sovjetsko gospodarstvo od dobav v lastne obrobne pokrajine.

Še neizmerna sovjetska sposobnost za sprejem blaga vsake vrste najbrže ne bo pripuščala nastanek pravih izvoznih presežkov. Kljub temu ne bodo nehali dobavljati blaga sosednim deželam. Druga pa je stvar z uvozom. Po vojni bo potreben uvoz še mnogih produkcijskih sredstev, zlasti finejših, vendar pa verjetno v manjšem obsegu kakor upajo zapadne sile. Način plačevanja pa si bodo sovjeti mogli izbirati; če pa se jim bo zopet posrečilo z zlatim trikom, je vendarle dvomljivo.

O evropskih lesnih trgih

Po poročilu revije »Internationaler Holzmarkt« je bil položaj v januarju na evropskem lesnem trgu naslednji:

Severni in Baltiški prostor daje toliko lesa, kolikor je v vojnem času mogoče. Doba nakladanja lesa na ladje se je končala, zato pa je sečnja tem bolj intenzivna. V prvi vrsti se potrebuje les za kurivo zaradi nezadostnega uvoza premoga. V drugi vrsti se skuša pokriti domača potreba po koristnem lesu, preden se misli na izvoz. Nemčija je največji odjemalec. Švedski lesni izvoz je bil po količini lani manjši ko l. 1942. Tudi Finska je v sedanjih razmerah v svoji lesni proizvodnji in glade lesnega izvoza ovirana. Upa pa, da bo mogla v bodočnosti v večjih količinah ponuditi les proti uvoznim predmetom. V jugovzhodnem prostoru polagoma napreduje nova ureditev gozdnega in lesnega gospodarstva po nemškem vzoru. Na Slovaškem so lesna podjetja po vrsti vsaj dobro zaposlena. Gle-

de lesnega odjema je Nemčija na prvem mestu. Na lesni izvoz iz Madžarske se more sedaj računati le v zelo omejenem obsegu. Jamski les se je izvozil v Švico. Romunski lesni trg je sedaj nekoliko bolj založen s ponudbami ko sedaj.

Nemčija je mogla svoje vodstvo v evropski lesni trgovini vedno bolj utrditi. Nemška potreba po lesu je trajno zelo velika. Mora se dopolniti z dodatnim uvozom. Kakor vedno ob koncu leta obvlada trg okrogli les, dočim se je moral rezani les nekoliko umakniti v ozadje. Švicarsko lesno gospodarstvo je še nadalje nepregledno. Francija, Belgija in Nizozemska morajo gledati na to, da izostali lesni uvoz nadomeste iz lastnih gozdov. Povpraševanje je v teh deželah zelo veliko. Cene se gibljejo na vrhni dovoljeni meji. Francija in Belgija prodasta tu pa tam manjše količine listnatega lesa v Nemčijo.

Slovaško rudarstvo

Na Slovaškem so kopali razne rude že v srednjem veku. Lani je rudniška posest na Slovaškem obsegala 19.959 ha in je prišlo od tega na državne rudnike 5256 ha. Glavne pridobitve vseh rudnikov so bile: 950.000 ton železnih rud, 10.800 ton železnega kršca, 106.750 ton manganovih rud, 34.250 ton antimonovih rud, 119.000 ton bakrenih rud, okrog 100.000 ton plemenitih rudnin, 30.750 ton zemeljskega olja, 121.150 kubičnih metrov zemeljskega plina, 10.800 ton soli in 813.500 ton rjavega premoga.

30 do 33% železa, se po večini izvažajo na Madžarsko in v Nemčijo. Izvažajo se tudi večina ostalih rud.

Lani je bilo prijavljenih 105 privatnih podjetnikov v slovaškem rudarstvu, obratovalo pa je 44 rudnikov in 8 plavžev. V 12 rudnikih opravljajo samo varnostno službo, uvedenih pa je bilo med letom 19 raziskov rudnih in premogovnih ležišč. Državna rudniška posest se je lani povečala za 108 ha, privatna pa za 169 ha. Na enega privatnega podjetnika je prišlo povprečno 138 ha od privatne rudniške posesti.

Slovaške železne rude, ki imajo

† Ivan Oblak

V Ljubljani je umrl 8. t. m. posestnik, trgovec in gostilničar g. Ivan Oblak, ki je bil znan in cenjen kot dober gospodar ter priljubljen med prijatelji in znanci.

Ivanu Oblaku blag spomin, njegovi družini in sorodstvu pa iskreno sožalje!

Sklenitev nemško-madžarskih lesnih pogajanj

V Budimpešti začeta nemško-madžarska lesna pogajanja so bila pred kratkim končana. Za l. 1944. dogovorjeni kontingenti ostanejo isti kot v prejšnjem letu, vendar pa se je moglo doseči narahlo zvišanje za okrogli in rezani les. Poleg tega se je dosegel sporazum glede cen. Govorilo se je tudi o izvozu posebnega lesa, tako generatorskega lesa.

Obrt in rokodelstvo na Madžarskem

Po zadnjih statističnih podatkih je na Madžarskem 256.000 malih obrtnih in rokodelskih obratov, ki imajo 400 tisoč delovnih moči. Vrednost proizvodnje teh obratov je bila leta 1942. okrog 1.9 milijarde pengő, dočim je bila v istem letu proizvodnja industrije vredna 4.7 milijarde. Med obrtnimi panogami je gradbena s 25.000 obrati in 67.000 delovnimi močmi na prvem mestu. Na to panogo pride 16% vrednosti vse obrtne proizvodnje. Na drugem mestu so obrati železne in kovinske stroke, ki imajo okrog 25.000 delavcev, potem pa sledijo obrtni obrati strojne in lesne stroke. Povprečna vrednost letne proizvodnje enega obrtnega podjetja je 8000 pengő.

Bombaž, svila in volna v Macedoniji

Bolgarsko kmetijsko ministrstvo je pripravilo razne ukrepe, da postane Macedonija bombažna pokrajina. Tako zemlja kot tudi klima sta zelo ugodni za gojitev bombaža v Macedoniji. Hektarski donosi so tu mnogo večji kot v stari Bolgariji. V zadnjih dveh letih se je povečala za bombažem zasajena površina za 600%, z melioracijami pa se je hektarski donos zvišal za 20%. Upajo, da bodo mogli z novimi melioracijami z bombažem obdelano zemljo zvišati za 10.000 ha. Tudi gojitev sviloprejk se sistematično pospešuje. Ove ima Macedonija 11.5 milijona, donos pa je primeroma nizek. Sedaj naj se ovčereja pospešuje in se bodo uvozili plemenski ovni.

Občni zbori

Kmetijski hranilni in posojilni dom z. z. n. j. v Ljubljani ima 18. redno skupščino v sredo 15. marca ob pol dveh v zadrskih prostorih, v Tavčarjevi ulici 1. Ako skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepna, bo čez pol ure druga na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo sklepna ne glede na število navzočih zadršnikov.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani imajo 25. redni občni zbor v četrtek 23. marca ob 10. dopoldne v veliki posvetovalnici Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani. Posest 10 delnic daje pravico do enega glasu na občnem zboru. Delnice z nezapadlimi kuponi se morajo založiti vsaj šest dni pred občnim zborom pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Zahvala

Ko se v pozni jeseni življenja poslavljam od svoje trgovine z moko in žitom, se toplo spominjam vseh svojih dobaviteljev, ki so v teku dolgih 58 let mojega samostojnega trgovanja v Ljubljani bili z menoj v prijaznih poslovnih stikih. Naj blagovolijo sprejeti mojo najtoplejšo zahvalo za prijazno naklonjenost. Prav tako toplo se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so mi pomagali lajšati breme trgovske odgovornosti.

Vsem, prav vsem — prisrčna zahvala!

Ljubljana, dne 1. marca 1944.

Ivan Fajdiga.

Nemški železniški material za južnovzhodne dežele

Ko so v Zapadni in Srednji Evropi železniška omrežja že dovršena in se po potrebi promet lahko izpopolni z novimi avtobusnimi progami, so na Jugovzhodu potrebne še velike železniške gradnje. To velja tudi za povojno dobo, kajti evropska celina mora imeti že zaradi prevažanja surovin in živil v vseh svojih delih dobro zgrajeno in urejeno železniško omrežje. V južnovzhodnih deželah je izvedbo nekaterih železniških projektov prekinila vojna, novi projekti pa so postali potrebni tudi med sedanjo vojno. Tako so potrebne številne nove železniške proge na Madžarskem in v Romuniji zaradi novih državnih mej, preurediti in razširiti pa je treba železnice tudi v vseh ostalih južnovzhodnih deželah. Bolgarija je sestavila svoj železniški gradbeni načrt l. 1939., petletna železniška gradbena načrta Madžarske in Romunije sta od leta 1940. in 1941., nove železniške proge so projektirane tudi na Hrvaškem in v Turčiji, v splošnem pa se lahko reče, da se prometno gospodarstvo vsega Jugovzhoda že 10 let preurejuje in modernizira.

Za prometno gospodarstvo Jugovzhoda so bile nekaj značilne ozkotirne železniške proge, ki so se z velikimi ovinki izogibale graditvi predorov in mostov, novejši načrti pa imajo tudi mostove in predore, številne ozke proge pa so že bile preurejene v normalne. Južnovzhodni železniški promet se tako bolj in bolj približuje stroju in tehniki železniškega prometa v ostali Evropi. Pri tem mu izdatno pomagajo dobave materiala iz Nemčije.

»Südost-Echo« navaja, da je Nemčija kot dobavitelj železniškega materiala na vsem svetu na drugem mestu za Združenimi državami Severne Amerike. To velja tudi za lokomotive. Nemčija ima 13 velikih tovarn za izdelovanje lokomotiv in pred sedanjo vojno je pri najostrejši angleški, ameriški, belgijski in švedski konkurenci uveljavljala svoje izdelke po vsem svetu. Največji uspeh nemških tovarn za lokomotive v zadnjih desetih letih je bila oprema južnoafriških železnic. Od l. 1927.

do 1938. so poslale nemške tvrdke v Južno Afriko okrog 600 lokomotiv in 500 rezervnih kotlov, v letih 1920. do 1929. pa nad 700 lokomotiv v Južno Ameriko. Od vsega izvoza nemške strojne industrije je prišlo l. 1938. na lokomotive 5.7%. Od nemškega izvoza lokomotiv pa je prišlo v zadnjih desetih letih 10% na Bolgarijo, Turčijo in druge južnovzhodne dežele. Pri izvedbi vseh večjih načrtov železniškega prometa na Jugovzhodu so bile lokomotive iz Nemčije važna pomoč, ker izdeluje nemška industrija vse strojne tipe in ker tovarnih lokomotiv na Madžarskem in v Romuniji po svoji kapaciteti še daleč ne zadoščata potrebam južnovzhodnih dežel.

Pri razširitvi in modernizaciji železniškega prometa na Jugovzhodu pa igrajo važno vlogo tudi dobave gradbenega materiala in tehničnih naprav iz Nemčije. Za tirnice in razne vrste gradbenega materiala so sicer delavnice na Madžarskem, v Romuniji, Srbiji in Hrvaški, a ti obrati izdelujejo komaj to, kar je doma najbolj potrebno. Tako je Nemčija že od nekaj glavnih dobavitelj železniškega gradbenega materiala, ki ga nemška industrija izdeluje v velikih serijah.

Posebno važne pa so za južnovzhodne dežele dobave železniških tehničnih naprav iz Nemčije, ki je v železniški tehniki na vodilnem mestu. Kako važne so tehnične naprave v stroju in gospodarstvu prometa, se vidi iz naslednje primerjave: na 100.000 kilometrov železniške vožnje pride na Madžarskem 127, v Romuniji 122 uslužbencev, v Nemčiji pa samo 85, ker opravijo več dela razne tehnične naprave. To so predvsem avtomatične zavore, kretnice, signalne naprave in mehanične varovalnice tirnic in prog. Vse take naprave, ki so na nemških železnicah temeljito preizkušene, so pri modernizaciji železniškega prometa na Jugovzhodu neobhodno potrebne.

Železniški promet v južnovzhodnih deželah ima pred seboj še daljšo pot razvoja in kakor doslej, bo pri tem železniški material iz Nemčije nudil najboljšo pomoč.

Zahvala

Vsem stanovskim tovarišem in dobrim prijateljem, ki so mi čestitali ob šestdesetletnici, se iskreno zahvaljujem in po vseh svojih močeh se bom oddolževal prijateljstvu in tovarištvu, ki ga izražajo njihove čestitke.

SIMON JURČIČ

Denarnišтво in zavarovalstvo

Slovaška narodna banka

Gospodarski razvoj Slovaške se zrealiziral v bilanci Slovaške narodne banke. Bilančna vsota se je v letu 1943. dvignila od 3.5 na 4.4 milijarde Ks. Obtok bankovcev se je povečal od 2.741.9 na 3.551.9 milijona Ks. Posojila in vrednostni papirji so narasli na 581.4 milijona, vloge in tekoči računi pa na 291 milijonov. Čisti dobiček banke se je zvišal od 30.8 na 31.1 milijona. Zlata podloga in proste devize so se zvišale od 75.9 na 114.8 milijona Ks.

Za zboljšanje kmetijskega kredita so ustanovili v Romuniji v l. 1942. do 1943. 13 kmetijskih posojilnic s skupnim kapitalom 100 milijonov lejev. Narodna banka pa je pomagala s kreditom 112 milijonov lejev.

Švica ima 1563 milijonarjev (razume se v švicarskih frankih). 350 med temi ima premoženja med 2 in 5 milijoni frankov, 87 pa premoženje nad 5 milijonov frankov.

Francoski davčni dohodki so se v l. 1943. zvišali od 92.8 na 118.4 milijarde fr. Največ so dali neposredni davki, namreč 40.4, prometni davek je dal 20, davek na transakcije 21.5 in takse ter pristojbine 8.8 milijarde frankov.

Proizvodnja soli v Turčiji

Strokovnjaki cenijo, da so lani v Turčiji pridobili okrog 180.000 ton soli, od prejšnjega leta pa je ostalo na zalogi še približno 65.000 ton soli. Največja turška solarna Camalti ima v svojih zalogah toliko soli, kolikor znaša letna potrošnja vse dežele.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, menga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

SPLOŠNA TRGOVSKA DRUŽBA

Z O. Z.

LJUBLJANA

BLEIWEISOVA (TYRŠEVA) CESTA 33

OKVIRJE izdeluje specialist KLEIN

Wolfova 4

ARBOR
lesna trgovska in industrijska
družba z o. z.
LJUBLJANA

J. J. NAGLAS
TOVARNA POHIŠTVA
LJUBLJANA

Ljubljana Gradišče
tovarna bonbonov in peciva

Potnik in drug

Ljubljana — Metelkova 13

Marmelade, sadni soki, vermut
vino, likerji, koniak in žganje

1942 To je največja dividenda, ki je bila dosežena po l. 1920. Visoka dividenda je posledica sedanje rekordne konjunktura za diamante.

Na Švedskem je bilo ob koncu januarja 15.000 brezposelnih, za 36% več kot pred enim mesecem.

Švedska Ford Motor Company izkazuje za lani 287.000 kron izgube, dočim je dosegla družba predlani še 186.000 kron čistega dobička. Družba za lani ne bo izplačala nikake dividende.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 8. t. m. umrl moj nenadomesljivi, srčno dobri zlači mož, očka, brat in svak, gospod

OBLAK IVAN

POSESTNIK, TRGOVEC
IN GOSTILNIČAR

Blagopokojni leži na Zalah v kapelici sv. Nikolaja.

Pogreb bo v petek, dne 10. marca 1944. o polni 5. uri popoldne izpred viške cerkve na pokopališče na Viču.

Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek 13. marca t. l. ob 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, Vrhnika, 8. III. 1944.

Neutolažljiva soproga
OBLAK JOŽICA roj. SOKLIČ.
IVICA in JOSKO, otroka,
sestre in ostalo sorodstvo